
IOSUD – UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI

Școala doctorală de Științe socio-umane

Rezumat

Teză de doctorat

**LITERATURĂ ȘI COMUNICARE INTERCULTURALĂ
ÎN MANUALELE ROMÂNEȘTI DE LIMBĂ FRANCEZĂ
(1965-2018)**

Doctorand,

Violeta Conduruță (Măzăroaie)

Conducător științific,

Prof. univ. dr. habil. CARMEN ANDREI

Seria U4: Filologie-Franceză Nr. 8

GALAȚI

2024

IOSUD - Universitatea « Dunărea de Jos » din Galați
Școala doctorală de Științe socio-umane

Rezumat
Teză de doctorat

Literatură și comunicare interculturală în manualele românești
de limbă franceză (1965-2018)

Doctorand,
Violeta Conduruță (Măzăroaie)

Președinte,

Conducător științific,

Referenți științifici,

Prof. univ. dr. **Eugenia Simona ANTOFI**

Universitatea « Dunărea de Jos » Galați

Prof. univ. dr. habil. **Carmen ANDREI**

Universitatea « Dunărea de Jos » Galați

Prof. univ. dr. habil. **Corina-Amelia GEORGESCU**

Universitatea Națională de Științe și Tehnologie
Politehnica București, Centrul Universitar Pitești

Conf. univ. dr. **Liliana VOICULESCU**

Universitatea Națională de Științe și Tehnologie
Politehnica București, Centrul Universitar Pitești

Conf. univ. dr. **Virgil BORCAN**

Universitatea Transilvania Brașov

Seria U4 : Filologie - Franceză Nr. 8

GALAȚI

2024

Seriile tezelor de doctorat sustinute public în UDJG începând cu 1 octombrie 2013 sunt:

Domeniul **ȘTIINȚE INGINEREȘTI**

Seria I 1: **Biotehnologii**

Seria I 2: **Calculatoare și tehnologia informației**

Seria I 3: **Inginerie electrică**

Seria I 4: **Inginerie industrială**

Seria I 5: **Ingineria materialelor**

Seria I 6: **Inginerie mecanică**

Seria I 7: **Ingineria produselor alimentare**

Seria I 8: **Ingineria sistemelor**

Seria I 9: **Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală**

Domeniul **ȘTIINȚE ECONOMICE**

Seria E 1: **Economie**

Seria E 2: **Management**

Domeniul **ȘTIINȚE UMANISTE**

Seria U 1: **Filologie- Engleză**

Seria U 2: **Filologie- Română**

Seria U 3: **Istorie**

Seria U 4: **Filologie - Franceză**

Domeniul **MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE NATURII**

Seria C: **Chimie**

CUPRINS

Listă de abrevieri	13
Figuri	15
Rezumat	17
Abstract	19
Introducere	21
Capitolul 1	
Introducere în conceptualizare	25
1.1 Survol al noțiunilor-concept FLM, FL2, FLS și FLȘco – interferențe și abordări didactice ale limbii franceze	25
1.2 Interculturalul, un concept din prisma comunicării	35
1.2.1 Reflectări generale asupra comunicării	35
1.2.2 Dimensiunea interculturală, provocare didactică și formativă	36
1.3 Manualul școlar la convergența discursurilor	37
1.3.1 Manualul școlar, instrument în procesul de predare	37
1.3.2 Manualele-corpus, instrumente în procesul de învățare	40
1.3.3 Configurație comparativă a manualelor	43
Capitolul 2	
Predarea literaturii în manualele românești de limba franceză din perioada premergătoare lui 1989	56
Preambul	56
2.2 Predarea limbilor moderne în context sociopolitic	57
2.2.1 Abordarea socio-istorică a învățământului românesc	57
2.2.2 Elaborarea planurilor cadru și a programelor de învățământ în a doua jumătate a secolului XX	60
2.2.3 Fundamentarea studiului limbilor străine între politici oficiale și strategii ale factorilor implicați	63
2.3 Manualul școlar românesc de limba franceză, suport pedagogic în secolul XX	65
2.3.1 Manualul – produs al societății	65
2.3.2 Manualele românești de limba franceză publicate între 1965 și 1990	67
2.4 Literatura și textul literar în manualele românești de limba franceză de până în 1989, o perspectivă metodologică	70
2.4.1 Literatura, sursă inepuizabilă de diversitate	70
2.4.2 De la manual la text și înapoi	72

Capitolul 3

Predarea literaturii franceze după 1989	122
3.1 Preambul	122
3.2 Demers legislativ al didacticii limbilor moderne din 1989 până în 2018	124
3.2.1 Curricula de limbă franceză pentru liceu	126
3.3 Învățarea limbilor moderne prin prisma Cadrului European Comun de Referință pentru limbi (CECRL)	128
3.3.1 Prezentarea generală a CECRL	128
3.3.2 Literatura în CECRL	132
3.4 Manualele de franceză limbă modernă de după 1989	135
3.4.1 Analiză comparativă a conținuturilor unităților de învățare	135
3.4.2 Literatura franceză în manualele românești de limba franceză	142
3.5 Exploatarea textului literar în manualele românești de limbă franceză	147
3.5.1 Textul literar autentic	147
3.5.2 Textul literar fabricat	166

Capitolul 4

Predarea comunicării interculturale în contemporaneitatea modernă	168
4.1 Preambul	168
4.2 Elemente constitutive ale competenței (inter)culturale în didactica limbilor moderne	170
4.2.1 Dimensiunile competenței (inter)culturale în documentele oficiale	171
4.2.2 Competența (inter)culturală în programa școlară de limbă franceză	175
4.3 Manualele românești de limbă franceză între programa școlară și conținut	178
4.3.1 Manualele românești de limbă franceză modernă L1 de la editura Corint – demers structural și identitar	179
4.3.2 Descoperirea interculturalității în manualele apărute la editura Corint	185
4.4 Mediarea între intercultural și competențele lingvistice	203
4.4.1 Manualele de L1 apărute la editura Humanitas Educațional - trecere în revistă a conținutului	206

CONCLUZII	217
------------------	------------

BIBLIOGRAFIE	221
---------------------	------------

Corpus (manuale românești de limba franceză)	221
Studii teoretice (opere și articole)	223
Texte oficiale	230
Sitografie	232

ANEXE

Literatură și comunicare interculturală în manualele românești de limbă franceză (1965-2018)

Cuvinte-cheie: literatură, intercultural, cultural, competențe lingvistice, text literar, limba franceză, predare-învățare a limbii franceze, CECRL, fișa-cadru, analiză comparativă, text suport

Sinopsis al părților principale ale tezei

Teza noastră este compusă din patru capitole.

Primul capitol, **Introducere în conceptualizare**, se ocupă cu prioritate de problematica limbilor de învățământ având în vedere accepțiile lor, limbă maternă sau limbă străină, pentru ca să se axeze mai apoi pe cele trei concepte-cheie : comunicarea, interculturalul și manualul.

Al doilea capitol, **Predarea literaturii în manualele românești de limba franceză din perioada premergătoare lui 1989**, integrează, mai întâi, un parcurs al legislației din învățământul românesc din acea epocă, și apoi, analizează modalitatea de utilizare a textului literar în manualele corpus apărute la Editura Didactică și Pedagogică înainte de 1989.

Al treilea capitol, **Predarea literaturii franceze după 1898**, propune ca instrumente de studiu o fișă cadru și analiza comparativă a conținuturilor manualelor de limbă franceză apărute după 1989 cu scopul de a pune în lumină atât rolul literaturii și conexiunile directe și tangențiale, cât și reconfigurarea lor în conformitate cu CECRL cu privire la competența comunicativă, în sensul propriu al termenului.

Al patrulea capitol, **Predarea comunicării interculturale în contemporaneitatea modernă**, așează în raport de asemănare și de diferențiere programa școlară și conținutul manualelor de franceză L1 de studiu, publicate la editurile Corint și Humanitas Educațional, demers care primește coordonate ancorate în medierea dintre intercultural și competențele lingvistice.

Cele nouă anexe se regăsesc pe parcursul tezei ca instrumente de lucru și de studiu cu rol în realizarea demersului propus atât pentru a răspunde la întrebări cu privire la felul în care sunt reglementate la nivel național și internațional problematici ale politicii educaționale, cât și pentru a sprijini analiza pe text și conținut pe parcursul cercetării.

REZUMAT

Teza noastră are ca obiect de cercetare gradul de inserție al literaturii și abordările comunicării interculturale în manualele românești de limba franceză pentru liceu publicate între 1965 și 2018. Având în vedere evoluția istorică a conținutului manualelor, cu precădere datorată influenței Cadrului European Comun de Referință pentru limbi care a facilitat transformările procesului de predare-învățare, textul literar se afirmă ca punct de plecare pentru primii pași în dezvoltarea competenței interculturale.

Corpusul ales, opt manuale publicate între 1965 și 1989, patru manuale apărute între 1990 și 2005 și cincisprezece manuale alternative încă în vigoare și în conformitate cu programele școlare actuale, ne-au servit ca laborator de cercetare pentru a evidenția potențialul textului literar și modalitatea de receptare a acestuia cu scopul de a promova comunicarea interculturală.

Această cercetare constituie o abordare a felului în care prezența literaturii prin intermediul textului său se manifestă ca suport pentru integrarea interculturalului de-a lungul întregului demers didactic propus de către autorii manualelor parte integrantă a corpusului nostru.

Obiectivul nostru a fost de a sublinia rolul important pe care textul literar îl joacă și contribuția sa semnificativă asupra interculturalității, în scopul de a acorda literaturii și culturii un statut privilegiat. Ambele sunt percepute nu doar ca mijloace de formare intelectuală, ci și ca vectori esențiali pentru succesul personal și profesional, atât al elevului, cât și al profesorului.

Rezultatele cercetării noastre confirmă faptul că integrarea textului literar în manualele de limba franceză folosite în școlile din România este o soluție optimă pentru a transforma studiul literaturii într-o cale prin care se dezvoltă o abordare complexă, necesară pentru gestionarea comunicării și a aspectelor interculturale în viața de zi cu zi. De asemenea, studiul textului literar contribuie la o mai bună înțelegere a procesului de dobândire a literației, o competență fundamentală în lumea contemporană.

Această cercetare se fundamentează pe analiza a patru capitole care tratează integrarea literaturii și comunicării interculturale în manualele românești de limba franceză. Relația dintre literatură și motivația de a învăța limba franceză se manifestă prin conexiunea dintre dimensiunea comunicativă a procesului de predare-învățare a limbilor străine și competențele culturale și interculturale necesare pentru dezvoltarea personalității elevului. Deși importanța limbii franceze, fie ea limbă oficială sau limbă maternă, variază de la o țară la alta, în România, studiul acestei limbi a jucat un rol important, ceea ce explică de ce învățarea limbii franceze necesită o reflecție asupra conceptelor de comunicare și interculturalitate. Comunicarea eficientă între culturi devine o competență esențială în contextul globalizării și al schimburilor culturale intense, iar limba franceză, prin intermediul literaturii și al valorilor transmise, contribuie la această deschidere interculturală.

Manualul școlar, privit atât ca instrument, cât și ca suport didactic de bază, joacă un rol central în procesul de învățare. El nu este doar un mijloc de transmitere a cunoștințelor lingvistice, ci și un vehicul pentru promovarea modelelor culturale și a valorilor socioculturale.

Motivația noastră este cât se poate de clară: ca profesoară de franceză, de-a lungul anilor, am constatat că elevii răspund mult mai bine și sunt mai receptivi la ceea ce trebuie să învețe atunci când, în spatele abordării didactice, se află și o poveste sau un fir narativ care să le capteze atenția. Acest fir roșu ar trebui să conțină o

morală, o valoare de transmis sau un mesaj puternic. Astfel, învățarea devine nu doar un proces de acumulare de cunoștințe, ci și o experiență personală, care îi implică emoțional și intelectual.

Mai mult, elevii primesc cu mult mai multă deschidere ceea ce vine din partea unui profesor care, pe lângă cunoștințele teoretice pe care le oferă, reușește să creeze conexiuni între idei, să lege noțiuni și să ofere o perspectivă holistică asupra învățării. Aceștia simt nevoia unui cadru didactic care să stimuleze nu doar cunoașterea lingvistică, ci și schimburile interculturale, și care să promoveze un dialog deschis, împărtășirea de experiențe sau chiar de sentimente personale.

Și cum s-ar putea reflecta toate aceste elemente mai bine în procesul didactic, dacă nu prin intermediul unui instrument care este, în același timp, simplu și complex – literatura? Literatura, cu profunzimea sa și cu capacitatea de a transcende granițele culturale, reprezintă un mediu perfect pentru a facilita nu doar predarea limbii, ci și înțelegerea valorilor interculturale. Ea creează un cadru propice pentru explorarea identităților culturale, pentru dialog și pentru promovarea empatiei și a deschiderii față de alte perspective.

Obiectivele cercetării noastre derivă din necesitatea de a adapta metodele și instrumentele pedagogice, acordând prioritate textelor și conținuturilor literare, cu referire la interculturalitate. Studiul nostru își propune să concentreze demersurile educative asupra dezvoltării competenței de comunicare pentru elevii de liceu, prin diversificarea activităților și a sarcinilor de lucru, utilizând puterea enciclopedică a literaturii și a interculturalității.

Ca metodologie, am optat pentru o comparație atentă între conținuturile manualelor, punând accent pe textul literar și pe coordonatele sale interculturale, ceea ce ne oferă posibilitatea de a evidenția modalitățile prin care poate fi exploatat în procesul de predare-învățare a limbii franceze. Fișa-cadru propusă ca instrument ipotetic de lucru în cadrul orelor de franceză permite delimitarea între aspectele teoretice (prevederile documentelor oficiale) și cele practice (activități lingvistice și de limbaj, evaluare), fără a avea pretenția de a realiza un manual de didactică a limbii franceze.

Pentru a analiza conținuturile manualelor din corpusul nostru, am realizat cercetări asupra evoluției istorice a procesului de predare-învățare a limbilor străine, axându-ne pe limba franceză, fără a neglija cadrul legislativ de dinainte și de după 1989, până în 2018, anul care a precedat începutul cercetării noastre doctorale. Analiza Cadrului de Referință (CECRL) are scopul de a contribui la contextualizarea interculturalității prin competențele lingvistice (producere, receptare, interacțiune și mediere).

Textul literar, ca resursă fundamentală în procesul de învățare a limbii franceze, a fost adesea subiect de dezbateri și analize în cadrul colocviilor și conferințelor la care am avut ocazia să participăm. O întrebare esențială care a apărut în urma acestor discuții a fost cea legată de legitimitatea și necesitatea utilizării constante a textului literar pe parcursul întregului proces de dobândire a competențelor comunicative. Această dilemă a devenit cu atât mai pertinentă odată ce Cadrul de Referință pentru Limbi (CECRL) a actualizat cerințele educaționale, introducând în mod explicit competențele legate de literatură.

Având în vedere cercetările aprofundate ale unor specialiști de renume în domeniu, precum Șerban Iosifescu și Marian Staș (evaluatori în educație), Martine Fievet (autoare citată în cadrul lucrării noastre cu o lucrare de referință) și Dan Dumitru Moldovan (autor de manuale românești de limba franceză), am dezvoltat o abordare pedagogică susținută de instrumente specifice care să faciliteze îndeplinirea obiectivelor stabilite. Această abordare nu doar că valorifică textul literar în contextul dezvoltării competențelor de comunicare, dar

aduce și un plus de valoare prin prisma dimensiunii interculturale, esențiale în învățarea unei limbi străine în contextul actual globalizat.

În ceea ce privește conținutul cercetării noastre, am construit un corpus detaliat care este descris pe scurt aici și va fi analizat în detaliu în cadrul tezei. Corpusul cercetării include un total de 27 de manuale de limba franceză, împărțite în trei categorii distincte. Prima categorie este compusă din opt manuale publicate între 1965 și 1989, perioada comunistă, când manualele erau uniforme și extrem de reglementate de stat. A doua categorie include patru manuale publicate între 1999 și 2005, o perioadă de tranziție marcată de schimbări în metodologia educațională și în conținuturile pedagogice. În fine, a treia categorie cuprinde cincisprezece manuale alternative, care sunt încă în vigoare, conform curriculumului actual aprobat de Ministerul Educației din România.

Această clasificare ne permite să analizăm evoluția conținuturilor literare și pedagogice din manualele de limba franceză în România, urmărind nu doar schimbările impuse de cadrul legislativ și politic, dar și impactul literaturii asupra competențelor interculturale și de literație ale elevilor. De asemenea, ne propunem să evidențiem rolul pe care aceste manuale îl joacă în formarea unor competențe complexe, necesare pentru gestionarea comunicării în diverse contexte culturale, punând accent pe valoarea literaturii ca instrument didactic de neînlocuit.

Alegerea între manualele de gimnaziu și cele de liceu a reprezentat una dintre primele întrebări la care a trebuit să răspundem în alegerea corpusului din cadrul cercetării noastre. Această decizie a fost influențată de mai mulți factori, inclusiv de conținutul și structura manualelor disponibile. În cazul noilor manuale de gimnaziu, acestea se concentrează în mod special pe dobândirea de competențe specifice în domeniul comunicării și interacțiunii. Literatura este integrată în aceste manuale, apărând în mod semnificativ în temele recomandate de programele școlare oficiale, ceea ce ar putea facilita o abordare didactică diversificată și atractivă pentru elevi.

Un aspect notabil este introducerea personajelor din literatura pentru tineret, care poate fi găsită în diverse forme, cum ar fi în presă, povești, mici narațiuni și benzi desenate. Aceste elemente nu doar că atrag atenția elevilor, dar oferă și posibilitatea de a explora teme universale și relevante pentru vârsta lor. În plus, manualele includ și aspecte legate de cultura și civilizația franceză, cum ar fi tradițiile și obiceiurile, care contribuie la o înțelegere mai profundă a contextului cultural în care este utilizată limba franceză.

Începând cu anul 2017, manualele de gimnaziu sunt incluse într-un program de reconfigurare în acord cu prevederile CECRL și cu noile programe școlare. Având în vedere că manualele de liceu publicate începând cu 2005 sunt încă în vigoare, ne întrebăm dacă autorii de manuale ar putea fi îndrumați să se bazeze în elaborarea conținuturilor pe abordarea textului literar și pe dimensiunea interculturală, care decurge din acesta. Această oportunitate ar putea aduce o valoare adăugată semnificativă materialelor didactice, încurajând elevii să se angajeze într-un proces de învățare mai profund și mai semnificativ. Totuși, nu excludem posibilitatea de a desfășura cercetări viitoare asupra manualelor școlare de gimnaziu publicate în aceeași perioadă cu corpusul deja ales. Acest lucru ar putea oferi o perspectivă mai cuprinzătoare asupra evoluției conținuturilor literare și interculturale în manualele destinate diferitelor niveluri de învățământ.

Analizând prezența semnificativă a textului literar și a elementelor culturale în manualele românești de limbă franceză de liceu, am considerat acest aspect ca fiind principalul argument care a cântărit în favoarea alegerii lor. Această decizie este justificată nu doar de rolul central pe care literatura îl joacă în dezvoltarea

competențelor de comunicare interculturală, dar și de impactul pozitiv pe care îl poate avea asupra formării unei mentalități deschise și a unei aprecieri mai profunde pentru diversitatea culturală, aspecte esențiale în societatea globalizată de astăzi.

Al doilea capitol este dedicat abordării socio-istorice a învățământului românesc și analizei manualelor din corpusul nostru publicate înainte de 1989, pentru a identifica schimbările de viziune privind utilizarea textului literar. Sistemul de învățământ și redefinirile sale reflectă provocările cu care se confruntă România, sub influența numeroaselor schimbări și a multiplelor influențe internaționale. Astfel, manualul școlar, instrument didactic destinat a fi utilizat ca suport unic pentru cursuri, a devenit indispensabil în procesul de predare-învățare a limbilor.

Criteriile alese pentru planul de lucru propus au ca scop dezvoltarea competențelor lingvistice prevăzute în CECRL, un act normativ recent. Aceste criterii permit o pregătire mai bună a lecțiilor, animarea cursurilor de limbă franceză și stabilirea unor demersuri coerente, o reflecție asupra alegerii textului suport, facilitând concentrarea atenției elevului. Competențele lingvistice prevăzute în CECRL devin părți integrante ale fișei-cadru propuse pentru a evidenția alegerea textului suport ca vector facilitator al învățării limbii franceze. În acest context, constatăm că manualele alese acordă o importanță deosebită textului literar. Cele opt manuale românești de limbă franceză de dinainte de 1989 fac astfel obiectul unei analize care se concentrează atât asupra tipurilor de activități și formelor discursive (instrucțiuni, tabele, scheme, varietate textuală, informație, explicație), cât și asupra valorilor morale și culturale transmise.

Capitolul al treilea integrează rolul literaturii și valorificarea acesteia prin intermediul abordării didactice în relație cu CECRL referitor la competența comunicativă. Noile programe de limbi străine la liceu și manualele școlare de limbi străine publicate după 1989 își prezintă conținuturile încercând să țină cont de aceste perspective europene, dar, în realitate, propun puține inovații pedagogice. Reperele impuse de Planurile de Curriculum pentru clasele a IX-a și a X-a, noile reglementări europene privind dobândirea competențelor cheie, curricula pentru clasele de liceu, aprobate în 2009 prin ordin de ministru, sunt schimbări care evidențiază necesitatea de a insera în procesul de predare-învățare a limbii franceze o reacție adecvată la cerințele sociale.

După parcursul legislativ al didacticii limbilor de la 1989 până în 2018, o trecere în revistă a schimbărilor aduse în didactica limbilor străine prin aplicarea prevederilor CECRL confirmă transformările cu privire la eficientizarea procesului de dezvoltare a competenței de comunicare prin prezentarea detaliată a cunoștințelor ce trebuie dobândite. Textul literar autentic integrat în manualele de liceu de limbă franceză (L2), apărute la editurile Corint și Humanitas Educațional, este propus ca element declanșator al învățării și este utilizat într-o manieră coerentă, ceea ce îi asigură un loc privilegiat în procesul de dobândire a competențelor lingvistice. În acest context, analiza comparativă a conținuturilor unităților de învățare din manualele de după 1989 evidențiază legătura dintre studiul textului literar și strategiile și metodele de dezvoltare a comunicării în limba franceză cu accent pe dinamica interculturală.

Cel de-al patrulea capitol propune cercetarea unei abordări interculturale și a unei perspective acționale în manualele de limba franceză L1, publicate de Editurile Corint și Humanitas Educațional, ceea ce conduce la integrarea temelor care fac referire la itinerariul intercultural care se regăsește în elementele de cultură și civilizație franceză. Din punct de vedere teoretic, competența culturală se definește în jurul mai multor obiective, care o integrează în demersul didactic propus de manualele românești de limba franceză, în conformitate cu

recomandările programelor școlare. Dobândirea competențelor, valorilor și atitudinilor în spiritul valorilor europene se reflectă pe parcursul întregului proces de predare-învățare a limbii franceze ca limbă străină.

Influența CECRL în manualele și în programele școlare, modul în care se manifestă interacțiunea socială, accesibilitatea frontierelor naționale și provocările care rezultă din acestea în raport cu identitatea națională influențează felul în care este conceptualizată construcția competenței de comunicare într-o limbă străină.

Dimensiunile culturale și interculturale în manualele românești de limba franceză publicate de Editura Corint (L1 de studiu) sunt evidențiate prin utilizarea textelor care conțin elemente de civilizație și texte care se referă la patrimoniul cultural. Analiza conținutului manualelor selectate subliniază parcursul pe care îl urmează interculturalitatea și locul pe care l-a ocupat aceasta în succesiunea unităților didactice. Textul literar deține o pondere semnificativă în conținutul manualelor (L1 de studiu) apărute la Editura Humanitas Educațional motivația pentru lectură promovând strategiile care favorizează comunicarea în limba franceză.

Cercetarea noastră din acest capitol se bazează pe competențele lingvistice, cu accent pe competența de mediere, care propune, prin intermediul CECRL, descriptorii necesari pentru a transmite informații sau a interpreta elementele culturale dintr-o limbă străină. Desfășurarea activităților propuse prin demersul didactic și îndeplinirea unor sarcini de lucru (în mod individual sau în echipe) având ca suport principal textul literar, au rol de a facilita cooperarea și comunicarea într-un spațiu pluricultural prestabilit.

Cercetarea noastră cu privire la literatura și elementele de interculturalitate din manualele românești de limbă franceză publicate în perioada 1965-2018 se încheie cu concluzii punctuale, generale, precum și cu propuneri pentru extinderea domeniului de investigare, căi pentru viitoare cercetări atât din perspectiva metodologică, cât și din cea practică, inclusiv fișe-cadru pe care le-am conceput pentru a fi aplicate în cursul orelor de limba franceză.

BIBLIOGRAFIE

Corpus (manuale românești de limbă franceză)

5 manuale pentru „marele public” – pentru toate liceele

- Negreanu, Aristița, *Limba Franceză. Manual pentru clasa a IX-a (anul V de studiu)*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1980.
- Botez, Aurora, Perișanu, Mariana, *Limba franceză. Manual pentru clasa a X-a (anul VI de studiu)*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1988.
- Condeescu, Nicolae N., Brăescu, Irina, Diaconu, Ion, *Limba franceză. Manual pentru anul III liceu (anul VII de studiu)*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1976.
- Saraș, Marcel, *Limba Franceză. Manual pentru clasa a XI-a (anul VII de studiu)*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1977.
- Saraș, Marcel, *Limba Franceză. Manual pentru clasa a XII-a (anul VIII de studiu)*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.

3 manuale pentru licee de cultură generală și de specialitate :

- Diaconu, Ion, Vicol, Ion, *Limba franceză. Manual pentru clasa a X-a liceu și anul II licee de specialitate*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1973.
- Condeescu, Nicolae N., Brăescu, Irina, Diaconu, Ion., *Limba franceză. Manual pentru clasa a XI-a liceu și anul III licee de specialitate*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1967.
- Brăescu, Irina, Saraș, Marcel, Dimitriu-Păușești, Alexandru, *Limba franceză. Manual pentru anul IV licee de cultură generală și de specialitate (anul VIII de studiu)*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1974.

4 manuale publicate între 1990 și 2005 :

- Botez, Aurora, Ciurel, Malvina, Mihai, Felicia, *Limba franceză - Manual pentru clasa a IX-a*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1991.
- Botez, Aurora, Perișanu, Mariana, *Limba franceză - Manual pentru clasa a X-a*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996.
- Saraș, Marcel, *Limba Franceză. Manual pentru clasa a XI-a*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1994.
- Saraș, Marcel, *Limba Franceză. Manual pentru clasa a XII-a*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999.

15 manuale alternative :

- Groza, Doina, Belabed, Gina, Dobre, Claudia, Ionescu, Diana, *Limba franceză L2 - Manual pentru clasa a IX-a*, București, Editura Corint, 2008.
- Groza, Doina, Belabed, Gina, Dobre, Claudia, Diana Ionescu, *Limba franceză L2 - Manual pentru clasa a X-a*, București, Editura Corint, 2008.
- Groza, Doina, Belabed, Gina, Dobre, Claudia, Ionescu, Diana, *Limba franceză L2 - Manual pentru clasa a XI-a*, București, Editura Corint, 2014.
- Groza, Doina, Belabed, Gina, Dobre, Claudia, Ionescu, Diana, *Limba franceză L2 - Manual pentru clasa a XII-a*, București, Editura Corint, 2008.
- Nasta, Dan Ion, Sima, Marioara, Știube, Lili Tereza, *Limba franceză L1 – Manual pentru clasa a IX-a: Planète Jeune*, București, Editura Corint, 2004.
- Nasta, Dan Ion, *Limba franceză L1 – Manual pentru clasa a X-a: Porte-bonheur*, București, Editura Corint, 2005.
- Nasta, Dan Ion, *Limba franceză L1 – Manual pentru clasa a XI-a: Coup de coeur*, București, Editura Corint, 2006.
- Nasta, Dan Ion, *Limba franceză L1 – Manual pentru clasa a XII-a: Francoroute*, București, Editura Corint, 2007.
- Popa, Mariana, Popa, Anca Monica, *Limba franceză L2. Manual pentru Clasa a IX-a*, București, Editura Humanitas Educațional, 2013.
- Popa, Mariana, Soare, Angela, *Limba franceză L2. Manual pentru Clasa a X-a*, București, Editura Humanitas Educațional, 2012.
- Popa, Mariana, Soare, Angela, Chiriță, Carmen, *Limba franceză L2. Manual pentru Clasa a XI-a*, București, Editura Humanitas Educațional, 2012.
- Popa, Mariana, Soare, Angela, *Limba franceză L2. Manual pentru Clasa a XII-a*, București, Editura Humanitas Educațional, 2013.
- Popa, Mariana, Soare, Angela, *Limba franceză L1. Manual pentru Clasa a X-a*, București, Editura Humanitas Educațional, 2017.
- Popa, Mariana, *Limba franceză L1. Manual pentru Clasa a XI-a*, București, Editura Humanitas Educațional, 2006.
- Popa, Mariana, *Limba franceză L1. Manual pentru Clasa a XII-a*, București, Editura Humanitas Educațional, 2008.

Studii teoretice (opere și articole)

- Akkari, Abdeljalil, Coste, Daniel, « Les langues d'enseignement entre politiques officielles et stratégies des acteurs », in *Revue internationale d'éducation* n° 70/décembre 2015, Sèvres.
- Albert, M-C. & Souchon, M. *Les Textes littéraires en classe de langue*, Paris, Hachette, 2000.
- Altbach, Philip G., "Chapter 11 : The International Dimension" [«La dimension internationale»], in Michael Apple, Linda Christian Smith, *The Politics of the Textbook*, New York, 1991.
- Anghelache, Constantin, Petrescu, Iordan, Anghel, Mădălina Gabriela, Gogo, Emilia *Evoluția centenară a învățământului în România [Évolution centenaire de l'enseignement en Roumanie]*, București, Editura Economică, 2018.
- Beacco, J.-C. Castellotti, V., Chiss, J.-L., *L'éducation plurilingue et interculturelle. La perspective du Conseil de l'Europe*, Editions Didier, Paris, 2017.
- Bârsănescu, Ș. et all., *Dicționar Cronologic, Educația, Învățământul, Gândirea Pedagogică din România, [Dictionnaire chronologique, Éducation, Enseignement, Pensée pédagogique en Roumanie]* Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.
- Bergez, Daniel, *L'explication de texte littéraire*, Paris, Armand Colin, 2016.
- Besse, Henri, «Langue maternelle/seconde/étrangère», *Le français aujourd'hui*, n° 78, 1987, pp. 9-15.
- Beylard-Ozeroff, Jean-Louis, *Le texte littéraire en didactique du Français Langue Etrangère (FLE)*, 2007, dans Mohamed Souad-Kassim, « Chapitre III. Exploitations pédagogiques du texte littéraire », in *Linguistique et didactique*, disponible sur <https://souad-kassim-mohamed.blog4ever.com/iii-usage-du-texte-litteraire>, consulté le 10 mars 2023.
- Blanchet, Philippe, «L'approche interculturelle comme principe didactique et pédagogique structurant dans l'enseignement-apprentissage de la pluralité linguistique», in *Synergies Chili*, n° 3/2007 p. 22, disponible sur <http://gerflint.fr/Base/chili3/blanchet.pdf>, consulté le 26 mai 2023.
- Brugeilles, Carole, Cromer, Sylvie, *Comment promouvoir l'égalité entre les sexes par les manuels scolaires ? Guide méthodologique à l'attention des acteurs et actrices de la chaîne du manuel scolaire*, UNESCO, Division pour la promotion de l'éducation de base, avec la coopération de la Section pour les femmes et l'égalité des genres, Bureau de la planification stratégique, et du Bureau régional pour l'éducation en Afrique (BREDA), Paris, 2008.
- Burloiu, Petre, *Planification de l'éducation en Roumanie*, L'Institut international de planification de l'éducation, UNESCO, 1975.
- Buruiană, Ovidiu, Iacob, Gheorghe, Turliuc, Cătălin, *România interbelică în paradigma modernizării. Studii, [La Roumanie d'entre les deux guerres mondiales sous le paradigme de la modernisation. Études]*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2005, disponible sur http://www.aracis.ro/wp-content/uploads/2019/08/Evolutia_centenara_a_invatamantului_in_romania_2018.pdf, consulté le 20 février 2021.
- Byram, Michael, Zarate, Geneviève, Neuner, Gerhard (eds.), *Sociocultural competence in language learning and teaching, [La compétence socioculturelle dans l'apprentissage et l'enseignement des langues]*, Strasbourg, Council of Europe, 1998.

- Carter, R., Long, N. M., *Teaching Literature*, Hong Kong, Longman, 1991.
- Castellotti, Véronique (2001), *La langue maternelle en classe de langue étrangère*, CLE International, Coll. «Didactique des langues étrangères», 2001.
- Cervera, Roser, (2009), «À la recherche d'une didactique littéraire» in *Synergies Chine* n°4/2009, Revue du Gerflint, disponible sur <https://gerflint.fr/Base/Chine4/cervera.pdf>, consulté le 15 mai 2024.
- Charaudeau, Patrick, «Langue, discours et identité culturelle», in *Éla. Études de linguistique appliquée* 2001/3 (n°s 123-124), pp. 341-348, Éditions Klincksieck, disponible sur <https://www.cairn.info/revue-ela-2001-3-page-341.htm>, consulté le 14 mai 2020.
- Choppin, Alain, «L'histoire des manuels scolaires: une approche globale», in: *L'histoire de l'éducation* n° 9/1980, disponible sur https://www.persee.fr/doc/hedu_0221-6280_1980_num_9_1_1017, consulté le 12 mars 2021.
- Condei, Cecilia, «Le discours sur le monde de l'Autre dans les manuels roumains de FLE. La construction des représentations collectives», pp. 117-130, in J.-L. Dufays et M. Lebrun, (éds), *L'interculturel en francophonie. Représentations des apprenants et discours des manuels*, Bruxelles, E.M.E. & InterCommunications, 2006.
- Conduruță (Măzăroaie), Violeta, «Le texte littéraire en contexte didactique», in *Limbă și literatură – repere identitare în context european*, n° 29/2021, Pitești, Editura Universității, pp. 187-193, disponible sur <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1059600> et sur https://www.upit.ro/_document/221015/volum_nr._29_2021.pdf.
- Conduruță (Măzăroaie), Violeta, «Du CECR au texte littéraire à travers le manuel de FLE», in *Crossing Boundaries in Culture and Communication*, vol. 13, n° 2/2022, București, Editura Pro Universitaria, pp. 151-164, disponible sur <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1172302> et sur https://www.upit.ro/_document/221015/volum_nr._29_2021.pdf
- Cuq, Jean-Pierre et alii, *Dictionnaire de didactique du français*, Paris, CLE International, 2003.
- Cuq, Jean-Pierre, «Français langue seconde : essai de conceptualisation», in *L'Information Grammaticale*, n° 43/1989 pp. 36-40, disponible sur <https://doi.org/10.3406/igram.1989.1981>, www.persee.fr/doc/igram_0222-9838_1989_num_43_1_1981, consulté le 12 juin 2024.
- Cuq, Jean-Pierre, *Le français langue seconde : origine d'une notion et implications didactiques*, Paris, Hachette, 1991.
- Cuq, Jean-Pierre, *Une introduction à la didactique de la grammaire en français langue étrangère*, Paris, Didier / Hatier, 1996.
- Cuq, Jean-Pierre, «Langue maternelle, langue seconde, langue étrangère et didactiques des langues», *Le français dans le monde, Recherches et applications*, n° spécial, Paris, Hachette, juillet, 2000.
- Cuq, Jean-Pierre, Gruca, Isabelle, *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*, Grenoble, Presses Universitaires de Grenoble, 2002 (éd. réed. 2008).
- Dabène, Michel, «Le CREDIF en 1972 : les champs de la didactique des langues», in *Le français dans le monde*, n°92/1972, Paris, Hachette, pp. 8-13, (CREDIF - Centre de recherche pour la diffusion du français).

- Dabène, Michel, «1. Quelques repères, perspectives et propositions pour une didactique du français dans tous ses états», Jean-Louis Chiss éd., *Didactique du français. Fondements d'une discipline*, Bruxelles, De Boeck Supérieur, 2008.
- De Pietro J.-F., Schneuwly B., «Le modèle didactique du genre : un concept de l'ingénierie didactique» in *Les cahiers Théodile*, n° 3, 2003, pp. 27-52.
- Doron, Roland, Parot, Françoise, *Dictionnaire de psychologie*, Paris, Presses universitaires de France, 2011.
- Dufays J.-L., *Enseigner et apprendre la littérature aujourd'hui, pourquoi faire?*, Louvain, Presses universitaires de Louvain, 2008.
- Dufays, J-L, Gemenne, L., Ledur, D. *Pour une lecture littéraire : histoire, théories, pistes pour la classe*. Bruxelles, De Boeck, 2005.
- Duverger, Jean, «Interculturalité et enseignement de DNL dans les sections bilingues», in *Tréma*, 30/2008, pp. 31-38, disponible sur <http://trema.revues.org/137>, consulté le 12 juillet 2023.
- Feliciano, José Pedro, *L'approche interculturelle dans l'enseignement-apprentissage des langues étrangères : analyse des pratiques d'enseignement du français langue étrangère au Mozambique*, thèse, Université de Lorraine, 2018, disponible sur https://theses.hal.science/tel-01992625/file/DDOC_T_2018_0172_PEDRO.pdf, consulté le 20 juin 2024.
- Fiévet, Martine *Littérature en classe de FLE*, coll. «Technique et pratiques de la classe», CLE International, Paris 2013.
- Freinet, Célestin, *Plus de manuels scolaires*, St. Paul, Éditions de l'Imprimerie à l'École, 1928, disponible sur https://www.icem-freinet.fr/archives/ie/1928-1929/ie_25.pdf, consulté le 10 février 2021
- Galisson, Robert, Coste, Daniel, *Dictionnaire de didactique des langues*, Paris, Hachette, 1976.
- Galisson, Robert, *La didactique générale des langues étrangères*, Paris, CLE International, 1980.
- Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Cluj Napoca, Ed. Dacia Educațional, 2008.
- D'Hainaut, Louise, *Programe de învățământ și educație permanentă*, [*Les programmes éducatifs et l'éducation tout au long de la vie*], București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
- Iosifescu, Șerban, Staș, Marian, *Educație, securitate națională, transformare culturală. Argument consolidat pentru schimbarea paradigmei Educației în România*, [*Éducation, sécurité nationale, transformation culturelle. Plaidoyer pour un changement de paradigme de l'Education en Roumanie*], București, Editura BMI, 2016.
- Jouve, Vincent, *Pourquoi étudier la littérature*, Paris, Éd. Armand Colin, 2010.
- Laurens, Véronique, *Présentation et analyse d'un modèle d'unité didactique pour l'enseignement du FLE*, Mémoire de DEA en Didactologie des langues et des cultures. Université de la Sorbonne Nouvelle, Paris 3, 2003.
- Legendre, Renald, *Dictionnaire actuel de l'éducation*, Paris, Larousse, 1988.
- Leroy, Michel, *Les manuels scolaires : situation et perspectives. Rapport Inspection Générale de l'Éducation Nationale 2012-036*, 2012, disponible sur www.education.gouv.fr, consulté le 15 juillet 2020.

- Louis, Vincent, Auger, Nathalie, Belu, Ioana, (ed.), *Former les professeurs de langues à l'interculturel. À la rencontre des publics*, collection «Iris», EME&InterCommunications sprl, Louvain, 2005.
- Maingueneau, Dominique, *Analyser les textes de communication*, Paris, Armand Colin, 2012.
- Mathe, M, *Manuel de formation Professeurs de français*. Projet du Ministère de l'Éducation, de la Recherche, de la Jeunesse et du Sport – București, SIVICO, 2011.
- Meillet, Antoine, *Les langues dans l'Europe nouvelle*, avec un appendice de L. Tesnière sur la statistique des langues de l'Europe, Paris, Payot, 1928, disponible sur <https://archive.org/details/leslanguesdansle00meil/page/10/mode/2up>, consulté le 4 mars 2024.
- Mialaret, Gaston, «Les manuels scolaires», in *Pédagogie générale*, pp. 483-598, Paris, PUF, 1981.
- Moirand, Sophie, *Situations d'écrit. Compréhension, production en langue étrangère*, Paris, Nathan/CLÉ International, 1979, 6e édition, 1997.
- Nijenkamp, Lize, *Les éléments culturels et interculturels dans les manuels scolaires D'accord et Grandes Lignes : Une analyse comparative des méthodes de niveau havo les plus utilisées pendant les cours de français aux Pays-Bas*, Thèse de master, Université d'Utrecht, juin 2017, disponible sur <https://studenttheses.uu.nl/handle/20.500.12932/26326>, consultée le 13/09/2020.
- Paquette, Didier, *L'interculturel. De la psychosociologie à la psychologie clinique*, Editions L'Harmattan, Paris, 1996.
- Peytard, Jean, « Sémiotique du texte littéraire et didactique du FLE », in *Études de linguistique appliquée*, n° 45, Paris, Didier Érudition, 1982, p. 102, en ligne <http://www.cairn.info/revue-ela.htm>, consulté le 21 février 2021.
- Porcher, Louis, *L'enseignement des langues étrangères*, Paris, Hachette Éducation, 2004.
- Puren, Christian, Bertocchini, Paola, Costanza, Edwige, *Se former en didactique des langues*, Paris, Ellipses, 1994.
- Puren, Christian, *La didactique des langues étrangères à la croisée des méthodes - Essai sur l'éclectisme*, Paris, Editions Didier.
- Rădulescu, Dan Constantin, «Învățământul românesc 1948-1989 - între derivă și recuperare instituțional-funcțională» [*L'enseignement roumain 1948-1989 – entre dérive et réorganisation institutionnelle-fonctionnelle*], în *Calitatea vieții [La Qualité de vie]*, XVII, n°. 3-4/2006.
- Reuter, Yves, « L'enseignement-apprentissage de la littérature en question. Enjeux », in *Revue de Didactique du Français* n° 43/44, 1999.
- Rey, Alain, Robert, Paul, Rey-Debove, Josette, *Le nouveau petit Robert. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française*, Paris, 2001, Dictionnaires Le Robert.
- Rey, Bernard, Spallanzani, Carlo, Biron, Diane, Larose, François, Lebrun, Johanne, Lenoir, Yves, Masselter, Guy, Roy, Gérard-Raymond, *Le rôle du manuel scolaire dans les pratiques enseignantes au primaire*, Québec, Sherbrooke, Éditions du CRP, 2001.
- Richaudeau, François, *Conception et production des manuels scolaires : Guide pratique*, Paris, Éd. Presses de l'UNESCO, 1986.

- Riquois, Estelle, *Évolutions méthodologiques des manuels et matériels didactiques complémentaires en FLE*, p. 130, disponible sur <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs01066557/document>, consulté le 10 février 2021.
- Roulet, Eddy, *Langue maternelle et langues secondes : vers une pédagogie intégrée*, Paris, Hatier, CREDIF, 1980.
- Rouxel, A. *Enseigner la lecture littéraire*. Rennes, Presses universitaires de Rennes, 1996.
- Seoud, Amor, *Pour une didactique de la littérature*, Paris, Éd. Hatier/Didier, coll. «LAL», 1997.
- Stier, Jonas, & Sandström Kjellin, Margareta, *Interkulturellt samspel i skolan, [Interaction interculturelle à l'école]*, Lund, Studentlitteratur, 2009.
- Stray, Chris, « QUIA NOMINOR LEO : Vers une sociologie historique du manuel » in *Histoire de l'éducation*, n° 58/1993, *Manuels scolaires, États et sociétés. XIXe - XXe siècles*, sous la direction de Alain Choppin. pp. 71-102, disponible sur www.persee.fr/doc/hedu_0221-6280_1993_num_58_1_2660, consulté le 17 janvier 2023.
- Tagliante, Christine. *La classe de langue*, Paris, CLE International, 2006.
- Tochon, François, «Manuels et cahiers : un discours sur papier», in *Québec français*, no. 86/1992, pp. 45–48, disponible sur <https://id.erudit.org/iderudit/44822ac>, consulté le 25 mai 2020.
- Tournier, Michèle, Navarro, Michèle, *Les professeurs et le manuel scolaire*, Paris, INRP, coll. «Rapport de recherche», n°5/1985.
- Valéry, Paul, « Situation de Baudelaire » in *Œuvres*, Paris, Éditions Gallimard, t. I, coll. « Bibliothèque de la Pléiade », 1957.
- Verbunt, Giles, *Penser et vivre l'interculturel*, Lyon : Chronique Sociale, 2011.
- Verdelhan-Bourgade, Michèle, «Chapitre I. Du français langue étrangère au français langue seconde : une évolution malaisée», in : *Le Français de scolarisation. Pour une didactique réaliste*, sous la direction de VERDELHAN-BOURGADE Michèle., Presses Universitaires de France, «Éducation et formation / L'Éducateur», 2002, pp. 5-25, disponible sur <https://www.cairn.info/le-francais-de-scolarisation--9782130527404-page-5.htm>, consulté le 4 juin 2024.
- Verdelhan-Bourgade, Michèle, «Chapitre II. Le français de scolarisation», in *Le Français de scolarisation. Pour une didactique réaliste*, sous la direction de VERDELHAN-BOURGADE Michèle. Paris cedex 14, Presses Universitaires de France, «Éducation et formation / L'Éducateur», 2002, pp. 27-43, disponible sur [:https://www.cairn.info/le-francais-de-scolarisation--9782130527404-page-5.htm](https://www.cairn.info/le-francais-de-scolarisation--9782130527404-page-5.htm), consulté le 4 juin 2024.
- Verdelhan-Bourgade, Michèle, « Chapitre VII. Comprendre et parler », in *Le Français de scolarisation. Pour une didactique réaliste*, sous la direction de VERDELHAN-BOURGADE Michèle. Paris, PUF, coll. «Éducation et formation / L'Éducateur», 2002, p. 144, disponible sur <https://www.cairn.info/le-francais-de-scolarisation--9782130527404-page-5.htm>, consulté le 4 juin 2024.
- Verdelhan-Bourgade, Michèle, «Le manuel comme discours de scolarisation», in *Éla. Études de linguistique appliquée 2002/1* (no 125), pp. 37 - 52, Paris, Éditions Klincksieck, disponible sur <https://www.cairn.info/revue-ela-2002-1-page-37.htm>, consulté le 3 mars 2020.

- Verzea, Mihaela Cristina, *Desovietizarea culturii românești la începutul deceniului șapte*, [La désoviétisation de la culture roumaine au début des années soixante-dix] II, in „Arhivele totalitarismului”, [«Les archives du totalitarisme»], année XI, n°s. 40-41, nr. 3-4/2003.
- Vigner, Gerard, *Français Langue Seconde - Publics et approches*, Hachette FLE, posté le 30 avril 2024, disponible sur <https://www.hachettefle.com/dossiers/francais-langue-seconde-publics-et-approches>, consulté le 5 juin 2024.
- Windmüller, Florence, « *Pour une légitimation méthodologique de la compétence culturelle et interculturelle dans l'enseignement/apprentissage des langues* », Synergies Pays Germanophones, n^o5/2010.

Texte oficiale :

- *Buletinul Oficial al Republicii Populare Române*, [Bulletin officiel de la République Populaire de Roumanie] București, année II, nr. 4, marți 17 ianuarie 1950.
- Condorcet, Marie-Jean-Antoine-Nicolas Caritat marquis de, *Rapport et projet de décret relatifs à l'organisation générale de l'instruction publique. Présentés à l'Assemblée Nationale, au nom du Comité d'Instruction Publique*, Paris, Assemblée nationale, 1792 p.2, disponible sur <http://www.assemblee-nationale.fr/histoire/7ed.asp>, consulté le 10 février 2021
- [Conseil de l'Europe], *Cadre européen commun de référence pour les langues*, Paris, Éditions Didier, 2001.
- [Conseil de l'Europe], *Un cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer*, Division des Politiques Linguistiques, Didier, Paris, 2005.
- [collectif], *Compétences interculturelles, cadre conceptuel et opérationnel*, Paris. UNESCO, 2013, p. 5, disponible sur https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000219768_fre, consulté le 5 février 2022.
- *Curriculum Național. Programe școlare pentru clasele a V-a – a XII-a.* (site-ul Ministerului Cercetării, Educației și Tineretului, cf. www.edu.ro, secțiunea Preuniversitar, Programe, Aria curriculară Limbă și comunicare).
- *Décret relatif à l'agrément et à la diffusion de manuels scolaires, de logiciels scolaires et d'autres outils pédagogiques au sein des établissements d'enseignement obligatoire* (M.B. 11-08-2006), Centre de documentation administrative, mise à jour au 15.08.2006, disponible sur https://www.galillex.cfwb.be/document/pdf/30935_000.pdf, consulté le 23 mai 2020.
- *Décret relatif à l'acquisition de manuels scolaires, de ressources numériques, d'outils pédagogiques et de livres de littérature, au sein des établissements scolaires* (M.B. 27-03-2019), Centre de documentation administrative, mise à jour au 07.02.2019, https://www.galillex.cfwb.be/document/pdf/46286_000.pdf, consulté le 23 mai 2020.
- *Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă și comunicare.* Liceu, M.E.C., C.N.C., București, Editura Aramis Print, 2002.
- Iosifescu, S. et al., *Proiectul de Reformă a Învățământului Preuniversitar – Management educațional pentru instituțiile de învățământ* [Le projet de réforme de l'enseignement préuniversitaire –

Management éducationnel pour les institutions d'enseignement], Bucarest: Institut des Sciences de l'Éducation et Ministère de l'Éducation nationale, 2001.

- *Le curriculum de français pour les lycées (valable pendant la période de transition)*, approuvé avec n° 32665/1993, Maison d'Édition Didactique et Pédagogique, Bucarest, 1993.
- Legea Educației Naționale nr. 1 din 2011, [La Loi sur l'Éducation Nationale] actualizată, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 18 din 10 ianuarie 2011, cf. <http://www.monitoruljuridic.ro/> consulté le 12 septembre 2021.
- Legea învățământului, nr 84/1995 actualizată cu modificările ulterioare la 20.07.2006. Parlamentul României [Loi de l'enseignement, no 84/1995, actualisée avec les modifications ultérieures au 20.07.2006. Parlement de Roumanie].
- Leroy, Michel, IGEN : Inspection générale de l'éducation nationale (France), *Les manuels scolaires : situations et perspectives, Rapport n° 2012-036/mars 2012*, Éd : Ministère de l'Éducation nationale de l'enseignement supérieur et de la recherche, p. 7, disponible sur <http://cache.media.education.gouv.fr>, consultée le 20 novembre 2021.
- Marga, Andrei, *Anii reformei : 1997-2000* [Les années de la réforme : 1997-2000], Cluj, Editura Fundatiei de Studii Europene, 2000.
- Pactul Național pentru Educație. Administrația Prezidențială, martie 2008 [Le Pacte national pour l'éducation, Administration présidentielle], Journal officiel, partie I no. 907 du 23 décembre 2009 (en vigueur du 23 décembre 2009 au 08 février 2012, remplacé par le Programme 2012), cf. <https://lege5.ro/Gratuit/geztaobyg4/educatie-program?dp=gqytamjqge2da> consulté le 12 septembre 2021.
- Programa de Limba franceză pentru licee (valabilă în perioada de tranziție), aprobată de Ministerul Învățământului cu nr. 32665/1993 [Le programme de langue française pour les lycées (valide pendant la période de transition), approuvé par le Ministère de l'Éducation avec no. 32665/1993].

Sitografie

- <https://www.cnrtl.fr/definition/communication>.
- <https://www.coe.int/fr/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/018>, consulté le 10 février 2021
- <https://ccat.sas.upenn.edu/~haroldfs/540/handouts/french/francoph.htm>, consulté le 12 février 2021
- http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/fr/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.13.6.html, consulté le 18 mai 2022
- https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.189.01.0001.01.FRA&toc=OJ%3AC%3A2018%3A189%3AFULL, consulté le 18 mai 2022
- <https://www.manuale.edu.ro/>
- https://pedagogie.ac-orleanstours.fr/fileadmin/user_upload/docu/gestionDocumentaire/guide_aménagement_cdi_05.pdf, consulté le 24 août 2023.

ANEXE

- Anexa nr. 1** - Ordinul emis de Ministerul Educației Naționale nr. 3570/14.04.1998 privind studiul și învățarea limbilor moderne în școlile generale, licee și universități
- Anexa nr. 2** - Programa școlară- pentru clasa a IX-a – limba franceză, aprobată în 1999
- Anexa nr. 3** - Extras din de Condorcet, Marie-Jean-Antoine-Nicolas Caritat marchiz, *Raportul și proiectul de decret cu privire la organizarea generală a învățământului public. Prezentare în fața Adunării Naționale, în numele Comitetului Învățământului Public*, Paris, Adunarea Națională, 1792, pp. 1-2, 8
- Anexa nr. 4** - Plan de lucru – Fișa cadru
- Anexa nr. 5** - Tabel comparativ între conținuturile manualelor de limba franceză pentru clasa a IX-a apărute la editurile Corint et Humanitas Educațional
- Anexa nr. 6** - Tabel comparativ între conținuturile manualelor de limba franceză pentru clasa a X-a apărute la editurile Corint et Humanitas Educațional
- Anexa nr. 7** - Tabel comparativ între conținuturile manualelor de limba franceză pentru clasa a XI-a apărute la editurile Corint et Humanitas Educațional
- Anexa nr. 8** - Tabel comparativ între conținuturile manualelor de limba franceză pentru clasa a XII-a apărute la editurile Corint et Humanitas Educațional
- Anexa nr. 9** - Extras din *Inventarul de texte suport în raport cu temele din Programa școlară de limba franceză pentru licee (valabilă pe perioada de tranziție), aprobată de Ministerul Educației cu nr. 32665/1993*

